

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **V. M.**, zast. Mgr. Marcelem Kmeťem, advokátem, se sídlem Na Příkopě 857/18, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2025, č. j. OAM-858/ZA-ZA11-ZA20-R2-2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 18. 11. 2025, č. j. 58 Az 4/2025-76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Marcelu Kmeťovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **5 070 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Dne 14. 12. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „žádost“). Uvedl, že se narodil ve městě Tbilisi, má gruzínské státní občanství a je arménské národnosti. Od roku 2007 do roku 2014 byl členem politické strany Sjedenocené národní hnutí, poté se nijak politicky neangažoval. Z Gruzie vycestoval dne 12. 9. 2019 na základě českého pracovního víza a o mezinárodní ochranu požádal poté, co již neměl jinou možnost, jak pobývat na území České republiky legálně. Svou žádost odůvodnil tím, že měl v zemi původu problémy politického charakteru. Kvůli předchozím

aktivitám svých rodinných příslušníků měl obavu o svůj život, a proto se rozhodl z Gruzie odcestovat. Otec žalobce byl společně s dalšími vojáky arménské národnosti v armádě Svazu sovětských socialistických republik, kteří v roce 1991 bojovali v občanské válce v Abcházii proti Gruzíncům. Otec byl následně gruzínskou vládou označen za zrádce a začal se skrývat. Když byl žalobce ještě dítě, jeho matka mu sdělila, že se na otce soustavně ptají gruzínští vojáci a matce vyhrožují, že je i s bratrem zabijí. Poté se s rodinou schovávali na různých místech. Žalobce viděl svého otce naposledy v roce 2002, o rok později byl otráven. Žalobcova dědu, který žil na hranicích s Jižní Osetií, Gruzínci považovali za separatistu. V roce 1991 přišli na jeho zahradu gruzínští vojáci a pokusili se jej zabít, později se přestěhoval do Ruska. Žalobce byl z těchto důvodů nucen se skrývat a měl strach vyslovit své příjmení. Přesto v Gruzii vystudoval vysokou školu, neboť jen málo lidí znalo jeho minulost. V průběhu studia v roce 2012 žalobci jiný student sdělil, že činy Adolfa Hitlera byly správné. Proti tomu se žalobce ohradil, načež jej tento student fyzicky napadl. Tuto skutečnost žalobce nenahlásil policii, protože nechtěl, aby znala jeho jméno. Situaci vyřešil tím, že změnil obor studia, načež neměl žádné potíže až do roku 2018. V tomto roce žalobce potkal známého z dětství, následně žalobce napadla skupina mladíků, kteří křičeli, že je synem zrádce a proč je naživu. Incident nenahlásil policii, protože se obával, že lidé zjistí, kde se nachází, a hrozila by mu smrt. Ve stejném roce žalobci jeho přítel sdělil, že jej hledaly neznámé osoby, které měly jeho fotografii. Proto se žalobce rozhodl odcestovat do kláštera Davida z Garedži k ázerbajdžánským hranicím, kde žil od dubna do července 2019. V této době vypukl konflikt mezi Gruzii a Ázerbájdžánem. Gruzínská vláda označila všechny osoby, které žily v příhraniční oblasti, za zrádce. Žalobce se obával, že bude vyšetřován a zjistí se, kdo byli jeho předkové.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 3. 2021, č. j. OAM-858/ZA-ZA11-ZA20-2020, zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Dospěl totiž k závěru, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 7. 10. 2021, č. j. 57 Az 8/2021-55. Stěžovatel při jednání uvedl, že skupina mladíků, která jej v roce 2018 napadla, se hlásila k extremistické skupině Gruzínský marš.

[4] Proti rozsudku krajského soudu žalobce brojil kasační stížností podanou k Nejvyššímu správnímu soudu (dále jen „NSS“), jenž rozsudkem ze dne 8. 11. 2024, č. j. 5 Azs 324/2021-57 (dále jen „zrušující rozsudek NSS“), zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze i rozhodnutí žalovaného. Konstatoval, že bezpečná země původu musí splňovat kritéria směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), na celém svém území. Bylo tedy nezbytné posuzovat bezpečnost země i v kontextu separatistických regionů Abcházie a Jižní Osetie. NSS žalovanému uložil, aby pokud nedospěje k závěru, že by i tato území Gruzie mohla být považována za bezpečná, posoudil žádost žalobce v plnohodnotném řízení.

[5] Žalovaný dne 30. 1. 2025 provedl s žalobcem doplňující pohovor. Žalobce v jeho průběhu uvedl, že v roce 2021 bylo proti němu zahájeno trestní stíhání kvůli událostem na ázerbajdžánských hranicích. Tuto informaci mu poskytl někdy v roce 2022 nebo 2023 jeho

pokračování

přítel advokát, se kterým je v kontaktu. Předmětem stíhání je zřejmě konflikt s ázerbajdžánskými celníky. Během žalobceva pobytu v klášteře přijeli gruzínští aktivisté, kterým žalobce ukazoval cestu na hranice s Ázerbájdžánem. Osobně se do konfliktu s ázerbajdžánskými celníky nezapojil, jen odvedl aktivisty na hranici a incidentu přihlížel.

[6] Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 5. 2025, č. j. OAM-858/ZA-ZA11-ZA20-R2-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočce v Liberci (dále jen „krajský soud“). Krajský soud rozsudkem ze dne 18. 11. 2025, č. j. 58 Az 4/2025-76, žalobu zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody nepodřadil pod jednotlivá písmena uvedená v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatel namítl, že napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu jsou nepřezkoumatelné. Žalovaný si neobstaral dostatečné podklady o zemi původu, a nedostál tak požadavkům plynoucím ze zrušujícího rozsudku NSS. Krajský soud se nevypořádal s jeho žalobními námitkami týkajícími se dostatečnosti a kvality podkladů o zemi původu, přisuzovaného politického názoru, významu jeho rodinné historie, činnosti hnutí Gruzínský marš a důvodů jeho nedůvěry v policii.

[9] Kasační stížnost je dle stěžovatele přijatelná, neboť žalovaný ani krajský soud nerespektovali závazný právní názor vyslovený ve zrušujícím rozsudku NSS. Žalovaný v novém řízení nedoplnil potřebné aktuální podklady pro rozhodnutí a krajský soud tento nedostatek aproboval. Žalovaný i krajský soud vycházeli jen z omezeného okruhu podkladů odboru azylové a migrační politiky žalovaného (dále jen „OAMP“) a Ministerstva zahraničních věcí České republiky, aniž by zohlednili další nezávislé a renomované zdroje. Situace v Gruzii se v průběhu správního i soudního řízení dále zhoršovala. Stěžovatel poukázal zejména na represivní legislativní vývoj, násilí vůči demonstrantům, tlak na menšiny a obecné oslabení ochrany základních práv.

[10] Stěžovatel dále namítl, že krajský soud nesprávně posoudil povahu jím tvrzeného pronásledování. Jeho příčinou nejsou jen etnické konflikty, nýbrž též přisuzovaný politický názor odvozený od jeho rodinné historie a praxe kolektivní viny v gruzínské společnosti.

[11] Další okruh námitek se týkal závěru, že stěžovatel nevyužil ochrany v zemi původu. Stěžovatel se neobrátil na policii nikoli z vlastní pasivity, ale z důvodu dlouhodobé nedůvěry ke gruzínským státním orgánům, vycházející z rodinné historie, obavy z odhalení identity a z aktuálních zpráv o policejním násilí a politicky motivovaném stíhání. V této souvislosti stěžovatel zpochybnil i závěry žalovaného a krajského soudu týkající se útoku ze strany skupiny Gruzínský marš a namítl, že se dostatečně nezabývali tím, zda mu v případě pasivity státních orgánů nehrozila vážná újma.

[12] Konečně stěžovatel uvedl, že vzhledem k čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice má NSS v posuzované věci provést úplný *ex nunc* přezkum a zohlednit i aktuální vývoj v zemi původu. Na podporu své argumentace předložil zprávy o situaci v zemi původu, z nichž vyplývá, že Gruzie již neposkytuje účinnou ochranu před pronásledováním a vážnou újmu.

[13] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, případně zamítl jako nedůvodnou.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Vzhledem k tomu, že v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost. Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti NSS vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná, pokud (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny jeho judikaturou, (ii) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (iii) je třeba učinit judikaturní odklon, a (iv) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Požadavky kladenými na přezkoumatelnost rozsudku krajského soudu a rozhodnutí žalovaného se NSS ve své judikatuře již podrobně zabýval (viz např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 17. 6. 2010, č. j. 2 Azs 20/2010-85), přičemž krajský soud se nedopustil hrubého pochybení, jak vyplývá i z níže uvedeného.

[16] Stěžovatel namítl, že žalovaný si neobstaral dostatečné a aktuální podklady pro své rozhodnutí. Podle ustálené judikatury NSS je v řízení o udělení mezinárodní ochrany rozloženo břemeno tvrzení a důkazní břemeno mezi žadatele a správní orgán. Povinnost tvrzení tíží primárně žadatele, který musí uvést konkrétní a individualizované skutečnosti, z nichž dovozuje obavu z pronásledování či vážné újmy; správní orgán není povinen tyto důvody za žadatele domýšlet (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86). Klíčovým zdrojem informací je tak vždy azylový příběh vyličený žadatelem (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74). Břemeno důkazní je rozloženo mezi správní orgán a žadatele. Po žadateli nelze zpravidla požadovat jiné důkazní prostředky než jeho vlastní věrohodnou výpověď. V případě pochybností je na správním orgánu, aby je odstranil shromážděním dostupných podkladů (viz rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Správní orgán musí v rámci posouzení pravděpodobnosti pronásledování konfrontovat tvrzení žadatele s realitami v zemi jeho původu. Za tímto účelem si obstarává relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální, transparentní a dohledatelné informace o této zemi. Podklady musí být ověřené z různých zdrojů (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Povinností správního orgánu je, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy,

pokračování

které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Rozsah této povinnosti správního orgánu však ovlivňuje mimo jiné konkrétnost tvrzení žadatele a jejich věrohodnost, jejíž nižší míra může vyplývat například z rozporů ve výpovědích (viz rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2023, č. j. 10 Azs 122/2023-23).

[17] Krajský soud dovodil, že správní spis obsahuje dostatečné a aktuální podklady pro závěry žalovaného, jenž vycházel mimo jiné z informace OAMP ze dne 31. 5. 2024 (Činnost policie), z informace OAMP ze dne 2. 9. 2024 (Situace gruzínských občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí), z informace OAMP ze dne 7. 11. 2024 (Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv) a z informace OAMP ze dne 13. 3. 2025 (Postavení gruzínských občanů arménskému původu). Krajský soud poukázal na to, že stěžovateli byla dána ve správním řízení možnost seznámit se s uvedenými podklady, vyjádřit se k nim a navrhnout další důkazy, ovšem zůstal zcela pasivní.

[18] Pokud jde o námitku dodržení závazného právního názoru obsaženého ve zrušujícím rozsudku NSS, ta má zcela jistě význam pouze pro posouzení stěžovatelovy věci (a přijatelnost kasační stížnosti by mohla založit pouze v případě hrubého pochybení ze strany krajského soudu), nikoliv širší přesah. Stěžovatel ji spojuje s rozsahem skutečností, k nimž měl žalovaný shromáždit zprávy o zemi původu. Krajský soud uvedl, že žalovaný po zrušení předchozího rozhodnutí opatřil další podklady a znovu posoudil žádost stěžovatele. Dále konstatoval, že žalovaný se v novém řízení zabýval individuální situací stěžovatele, jeho tvrzeními o pronásledování a možnostmi ochrany v zemi původu, a vycházel přitom z informací o zemi původu, které považoval za dostatečné. V této souvislosti zdůraznil, že žalovaný ze shromážděných zpráv získal potřebné informace ke každému dílčímu tvrzení stěžovatele uvedenému v řízení před žalovaným.

[19] Stěžovatel se dále domáhá toho, aby NSS na základě čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice provedl *ex nunc* přezkum a zohlednil změny v zemi původu, k nimž došlo. Podle ustálené judikatury NSS, vycházející i ze závěrů Soudního dvora Evropské unie, čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice nedopadá na řízení o kasační stížnosti (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, č. 4364/2022 Sb. NSS).

[20] Na řízení před krajským soudem povinnost plynoucí z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice dopadá, nicméně stěžovatel v něm pouze stručně poukázal na aktuální politickou situaci v zemi původu a potírání demonstrací vládou, které se však, jak naznačil krajský soud, míjejí s azylovým příběhem stěžovatele, jehož nelze považovat za protirežimního aktivistu a jenž se již od roku 2019 zdržuje na území České republiky. Žádný důkazní návrh stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil.

[21] NSS vzhledem k výše uvedenému neprovedl důkaz zprávami o zemi původu, které stěžovatel předložil v řízení o kasační stížnosti. Nedostatek procesní aktivity v řízení o žalobě nelze nahradit v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel nadto akcentuje ty pasáže zpráv, které popisují zpřísňování legislativy v zemi původu ve vztahu k činnosti nevládních organizací a médií a ochraně práv sexuálních menšin, dále zacházení s účastníky

protivládních demonstrací a zejména s aktivisty. Jeho individuální azylový příběh se ovšem těchto otázek nijak nedotýká, takže by dokazování zprávami bylo i neúčelné.

[22] Závěry krajského soudu k aplikaci § 12 písm. a) zákona o azylu jsou v souladu s judikaturou NSS. Krajský soud dovodil, že v průběhu správního řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by stěžovatel ve své vlasti vyvíjel politickou aktivitu, za niž by mohl být následně azylově relevantním způsobem pronásledován. Krajský soud uvedl, že z tvrzení stěžovatele je zřejmé, že pronásledování mělo souviset s jeho etnickým původem, případně s ním související činností jeho předků. K tvrzenému pronásledování stěžovatele tak nemělo docházet kvůli reálnému, popř. jemu připisovanému politickému názoru. Ani za minulou účast v politické straně jej zjevně nikdo nepronásledoval, nebo to stěžovatel alespoň netvrdil. Základním předpokladem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) zákona o azylu je přitom pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, popř. důvodný strach z pronásledování z tohoto důvodu (viz rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003-44, a ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79).

[23] Krajský soud se dostatečně vypořádal také s námitkou stěžovatele, že mu v zemi původu hrozí nebezpečí ze strany soukromých osob. Krajský soud uvedl, že tato okolnost by mohla být relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, pokud by orgány země původu nebyly ochotny nebo schopny poskytnout stěžovateli ochranu proti soukromým osobám. Tento závěr odpovídá ustálené judikatuře NSS (viz např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-44, ze dne 20. 7. 2016, č. j. 1 Azs 113/2016-29, ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Po žadateli by nebylo možné požadovat, aby vyčerpал dostupné prostředky vnitrostátní ochrany, jediné pokud by informace o zemi původu ukazovaly na opodstatněnost takovéto nedůvěry (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo jeho usnesení ze dne 16. 4. 2025, č. j. 7 Azs 309/2024-38). Krajský soud konstatoval, že z podkladů, které žalovaný v posuzované věci shromáždil pro své rozhodnutí, takový závěr nevyplyvá. Stěžovatel namítl, že se na gruzínské bezpečnostní složky neobrátil a obrátit nechce s ohledem na nedůvěru k nim danou rodinnou historií. Podle ustálené judikatury ovšem subjektivní nedůvěra žadatele vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu původu (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 343/2017-31, ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, a ze dne 27. 8. 2025, č. j. 5 Azs 176/2024-59). Ze zhoršování postavení sexuálních menšin v zemi původu stvrzeného legislativními změnami nelze dovozovat omezení dostupnosti policejní ochrany pro příslušníky národnostních menšin tradičně vyznávajících křesťanství.

[24] Žalovaný se zabýval také tvrzením stěžovatele o údajném trestním stíhání v souvislosti s událostmi u kláštera Davida z Garedži a vysvětlil, proč je považuje za nevěrohodné. Krajský soud k tomu uvedl, že stěžovatel tyto závěry v žalobě nezpochybnil, vůči čemuž se stěžovatel v kasační stížnosti nevymezil.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[25] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[26] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

[27] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem Mgr. Marcel Kmeť, advokát, který jej zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 10 části věty první za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Jelikož ustanovený zástupce k výzvě NSS svoji odměnu ani hotové výdaje nevyčíslil, určil NSS jejich výši podle obsahu soudního spisu. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025, náleží ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby ve výši 4 620 Kč, a to za doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náleží zástupci dále náhrada hotových výdajů za tento úkon právní služby ve výši 450 Kč. Ustanovený zástupce není plátcem DPH. Celkem tedy odměna a náhrada hotových výdajů činí 5 070 Kč. Uvedená částka bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2026

Tomáš Kocourek
předseda senátu